

วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร

Journal of MCU Peace Studies

ISSN 2287-0962

● วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางการวิจัยและวิชาการสาขาเกี่ยวกับด้านพระพุทธศาสนา สันติศึกษา สังคมวิทยา ศิลปศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษา องค์กรต่างๆ รวมทั้งนักวิชาการอิสระ ทั้งภาครัฐและเอกชน
3. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีผลงานทางวิชาการที่จะก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม

บทความที่นำมาตีพิมพ์ในแต่ละฉบับ กองบรรณาธิการจะตรวจสอบความสมบูรณ์ตามรูปแบบ แล้วจัดส่งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer review) จำนวน 2 ท่าน ประเมินบทความตามเกณฑ์และแบบฟอร์มที่กำหนดในลักษณะเป็น Double blind review คือปกปิดรายชื่อผู้เขียนบทความและผู้เกี่ยวข้อง

ทัศนะและข้อคิดเห็นของบทความที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน ไม่ถือว่าเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

● ที่ปรึกษา

พระพรหมบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.

พระศรีคัมภีร์ญาณ, รองศาสตราจารย์ ดร.

พระสุธีธรรมาวุธ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, ดร.

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย

นายภัทรศักดิ์ วรรณแสง

อธิการบดี

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

คณบดีคณะพุทธศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

เลขาธิการศาลยุติธรรม

● บรรณาธิการ

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รองศาสตราจารย์ ดร.

● ผู้ช่วยบรรณาธิการ

พระปลัดสมชาย ปโยโค

● กองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ยอดแก้ว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ ปัญญาภา

น.อ.ดร.นภัทร์ แก้วนาคน

ดร.ถวิลวดี บุรีกุล

ดร.เดโชพล เหมนาลัย

ดร.อุทัย สติมัน

ดร.หิมาพรรณ รักแตงาม

ดร.ไกรฤกษ์ ศีลาคม

ดร.ศศิวรรณ กำลั้งสินเสริม

ดร.พูนสุข มาศรีงสรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

วิทยาลัยการทัพอากาศ

สถาบันพระปกเกล้า

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

พระศรีคัมภีร์ญาณ, รองศาสตราจารย์ ดร.

พระสุธีธรรมานุวัตร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รองศาสตราจารย์ ดร.

พระมหาสุทิตย์ อาภากร, ดร.

พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, ดร.

พระครูพิพิธสุตาทร (บุญช่วย สิริธโร), ดร.

รองศาสตราจารย์ ดร.สมทิธิพล เนตรนิมิตร

รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกนิญ์ ศรีทอง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ศุภษร

ดร.นพ.บรรพต ตันธีรวงศ์

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

คณบดีคณะพุทธศาสตร์

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วิทยาเขตเชียงใหม่

บัณฑิตวิทยาลัย

คณะครุศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสันติศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

พระเมธาวิสัยรส, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

ศาสตราจารย์ ดร.สมภาร พรหมทา

ศาสตราจารย์ ดร.เดือน คำดี

ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์

ศาสตราจารย์ ดร. วัชรระ งามจิตระเจริญ

ศาสตราจารย์ นพ. วันชัย วัฒนศัพท์

รองศาสตราจารย์ ดร.วริยา ชินวรรณ

รองศาสตราจารย์ ดร.โคทม อารียา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา เอ็มอัมหมัด

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รักษิต

รองศาสตราจารย์สุริย์ คงสมจิตต์

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ สุวรรณบุบผา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติ มงคลชัยอรัญญา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์พงศ์ โพธิ์ทองสุนันท์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันพระปกเกล้า

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สถาบันพระปกเกล้า

มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตหาดใหญ่

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

● ฝ่ายจัดการ

พระมหาดวงเด่น จิตญาโณ, ดร.

พระมหาดนัย อุปวฑฒโน

พระมหาวุฒิเมธส์ วุฑฒิเมโธ

ดร.ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์

● กำหนดออกเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน)

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม-มิถุนายน

ฉบับที่ 2 เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม

กำหนดออก เดือนกรกฎาคม

ปิดรับบทความ 31 พฤษภาคม

กำหนดออก เดือนธันวาคม

ปิดรับบทความ 30 พฤศจิกายน

- **เจ้าของ**

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสันติศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- **สำนักงาน**

กองบรรณาธิการวารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สันติศึกษา อาคารเรียนรวม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขที่ 79 หมู่ที่ 1
ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170 โทรศัพท์ 035248000 ต่อ
8528, 084-8282036, โทรสาร: 035248000 ต่อ 8528 <http://www.ps.mcu.ac.th>

- **พิมพ์ที่**

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
โทรศัพท์ 0-2623-5624

บ ท บ ร ร ณ า ธิ ก า ร

วารสารฉบับนี้เป็นการนำเสนอบทความจากนักวิชาการด้านสันติธรรมทางศาสนาในมุมมองของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขผ่านการประชุมสัมมนาภายใต้หัวข้อ “การประชุมผู้นำศาสนาเพื่อสันติภาพในประชาคมอาเซียน : Interfaith Dialogue of Religious Leaders for Peace in Asean Community” ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นอกจากนี้ยังบทความวิจัย และ บทความวิชาการ ดังนี้

Buddhism and Religious Tolerance in Indonesia โดย เปรี๊ยะสถานะ นาลันทา จาก วิทยาลัยพระพุทธศาสนา ประเทศอินโดนีเซีย **Buddhist Principles Contributing to Religious Tolerance and World Peace** โดยพระชัยเดช วงษ์โสภา จากวิทยาลัยสงฆ์ลาว **สลายความขัดแย้งทางศาสนา : บทเรียนจากมินดาเนา** โดย สุลต่าน มากูอีดี มาร์ูโฮม จากประเทศฟิลิปปินส์ **สันติธรรมทางศาสนาในศาสนาอิสลาม** โดย Ardi Kaptiningsih จาก STAB Nalanda ประเทศอินโดนีเซีย **Action of Religious Tolerance for Peace of the Catholicism in Vietnam** โดย Nguyen Phung Thien จากเวียดนาม **Pluralism and Perenialism: The Vein of Religious Life and World Peace** โดย Mohammad Monib Director of ICRP, Indonesia และบทความภาษาไทยจำนวน 4 บทความ ได้แก่

การจัดการความขัดแย้งทางศาสนา : กรณีการประกาศศาสนาของพระพุทธเจ้า โดย ศิริพร ทศนศรี นิสิตปริญญาเอก มจร

การพัฒนาศักยภาพของพระอุปัชฌาย์ในการดูแลสหวิหาริก โดย พระครูสมุทรประภากร (เฉลิม ปงกักร) นิสิตปริญญาเอก สาขาการจัดการเชิงพุทธ มจร

ยุทธศาสตร์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก โดย พระครูญาณเพชรรัตน์ (เทวินทร์ ปิยทสสี) นิสิตปริญญาเอก สาขาการจัดการเชิงพุทธ มจร

บทความวิจัยเรื่อง ผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวตามหลักสารนิยธรรมเพื่อพัฒนา
 มนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชวินิตมัธยม กรุงเทพมหานคร โดย
 น้ำทิพย์ พรพัฒนานิคม จาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และบทความปกิณกะ
 (Miscellany) โดยกองบรรณาธิการ

สาระและความรู้จากเนื้อหาที่ปรากฏอยู่ในฉบับนี้ กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าจะเป็น
 ประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะใดในการปรับปรุงวารสารนี้ให้
 สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

พระมหาพรชชา ธมฺมหาโส, รศ.ดร.

บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

บทบรรณาธิการ	(5)
บทความวิชาการ	
Buddhism and Religious Tolerance in Indonesia <i>Priastana Nalanda</i>	1
Buddhist Principles Contributing to Religious tolerance and World Peace <i>Venerable Sayadej Vongsopha</i>	10
Breaking the Walls of Religious Intolerance: The Mindanao Experience <i>Maguid Maruhom</i>	17
Religious Tolerance in Islam <i>Ardi Kaptiningsih</i>	29
Action of Religious Tolerance for Peace of the Catholicism in Vietnam <i>Nguyen Phung Thien</i>	36
Pluralism and Perenialism: The Vein of Religious Life and World Peace <i>Mohammad Monib</i>	44

เรื่อง	หน้า
การจัดการความขัดแย้งทางศาสนา : กรณีการประกาศศาสนาของพระพุทธเจ้า ศิริพร ทศนศรี	54
การพัฒนาศักยภาพของพระอุปัชฌาย์ในการดูแลสหิวิหาริก พระครูสมุทรประภากร (เฉลิม ปางกโร)	69
ยุทธศาสตร์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุก พระครูญาณเพชรรัตน์ (เทวินทร์ ปิยะทูลสี)	80
บทความวิจัย	
ผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวตามหลักสารนิยธรรมเพื่อพัฒนามนุษยสัมพันธ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชวินิตมัธยม กรุงเทพมหานคร น้ำทิพย์ พรพัฒนานิคม	94
บทความปกิณกะ	
การประชุมผู้นำศาสนาเพื่อสันติภาพในประชาคมอาเซียน กองบรรณาธิการ	110
ภาคผนวก	116
- คำแนะนำสำหรับผู้เขียน - แบบฟอร์มเสนอผลงาน - แบบฟอร์มสมัครสมาชิก	